

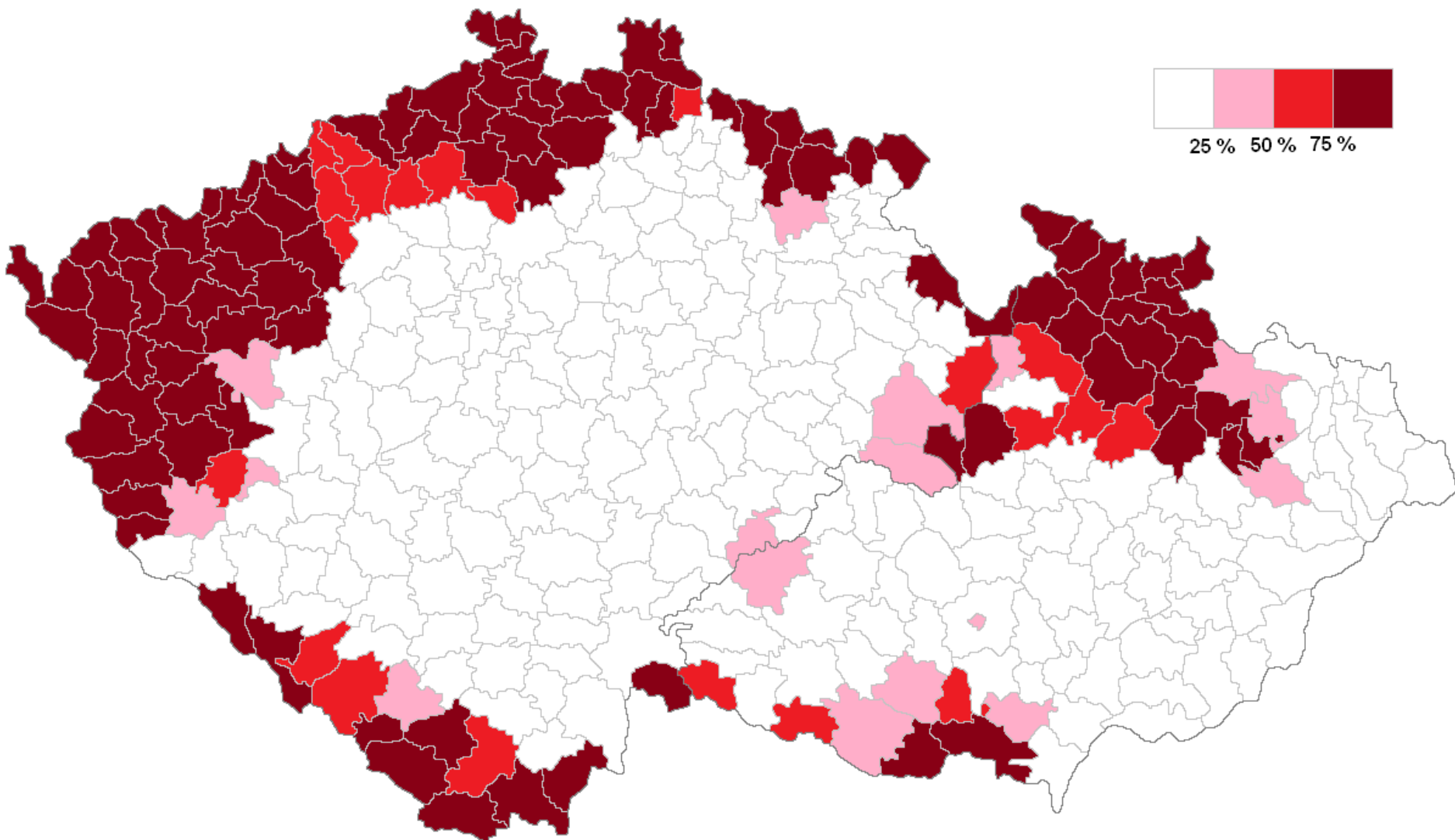
Němci

Historie kontaktů s Němci

- 12. století
 - Soběslav II. propůjčuje pražským Němcům privilegia
 - Přemysl Otakar I. kolonizace pohraničí: sedláci, řemeslníci, odborníci
- 13. – 15. století
 - osídlování vylidněných oblastí po epidemiích, válkách, náboženských sporech

- 19 století

parlamentu, strojíren a znevýhodnění
podnikání

- 30. léta 20. století
- hospodářská krize + politika Německa => radikalizace německého pohraničí
- Sudetendeutsche Partei (1935): Konrad Henlein

<https://www.youtube.com/watch?v=LrqAsL6iFd0>

- vs. běžný život: smíšená manželství, interetnická zaměstnání a pobyty, bilingvismus

- Po r. 1945
 - odsuny, konfiskace, ztráta nebo odmítání občanství → také čeští členové rodin => trvalý rozvrat rodin
 - neodsunutí (antifašisti, odborníci) umísťování do vnitrozemí s nedostatkem nekvalifikovaných pracovních sil
- 50. léta 20. století
 - právní rovnoprávnost x místní praxe
 - asimilační tlak, smíšené svazky x pragmatické důvody nepřiznání národnosti

- 1968
 - uznaná práva národnostní menšiny

- Od 90. let 20. století
 - historické hodnocení poválečných událostí
 - vyšší počet aktivit, větší propojení s německy mluvícími zeměmi

Charakteristika menšiny

- označení Němci od poloviny 11. stol. (lat. Theutonici), současně s tím kmenové (zemské)
- do r. 1945 vyšší společenské postavení
- vyšší věkový průměr
- územní rozptýlení, nejvíce Ústecký, Karlovarský a Plzeňský kraj
- problematické vztahy: vliv historických událostí (od 9. stol.), stereotypních představ
- Č. o Němcích: strozí, přísní, systematictí, militantní
- N. o Češích: vypočítaví, neupřímní

Statistické údaje

- 1921: v ČSR 3 miliony (25% obyvatelstva)
- 1950: 165 tisíc
- 1980: 60 tisíc
- 1991: 48,6 tisíc; 2011: 25.221
- 2021: 9.128 + 14.791; JmK 334 + 613;
Karlovarský kraj 1.899 + 1.799; Brno 172 + 358
- 1/2020: ca 21.000 přechodný nebo trvalý
pobyt
- 7/2022: ca 14.000

SVOBODNÝ PÁR Z KOMÁROVA

(litografie W. Horna z r. 1837)

- hudba: vliv místa původu; Hřebečsko – housle a šalmaje; Jihlavsko – skřipácká muzika
- https://www.youtube.com/watch?v=aC3ZXAc_suoE
- zvyky: letnice (svatodušní král nebo královna), sv. Bartoloměj (jeřabiny), Dušičky (Heilingstrizln, obchůzky chudých)
- víra: římská katolická

Kulturní instituce

- udržení jazyka, historického povědomí, kultury, prezentace, po r. 1990 sociální práce
- členství 25% celkového počtu
- Kulturní sdružení občanů (ČSSR) německé národnosti (1969, Praha) → Spolek Němců a přátel německé kultury (2015): 16 měst
- Shromáždění Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku (1993, Praha) → Shromáždění německých spolků v České republice (2016): zastřešuje 22 spolků, měsíčník LandesEcho

- Německý kulturní spolek region Brno (1991, Brno): česko-německá spolupráce, německý jazyk (spolupráce se školami)
- Německý jazykový a kulturní spolek (2001, Brno)

Literatura a badatelé

- Téma odsunu z 90. let 20. století
- Tomáš Dvořák, René Petráš, Milan Sládek
- Jana Nosková: vzpomínky brněnských Němců
- Lidová kultura. Národopisná encyklopedie...
- Karel Josef Jurende (1780-1842): Hřebečsko
- Jan Vyhlídal (1861-1937): Hlučínsko
- Jan N. A. Hanke z Hankenštejna (1751-1806): Kravařsko

- Miroslava Ludvíková (1923-2005): Brněnsko (oděv)
- Jaroslava Pechová: Vyškovsko (obživa, zvyky)
- Eva Večerková: J Morava (zvyky)